

Energi & klimaregnskap 2016

Sparebank 1 Nord-Norge

Hensikten med denne rapporten er å vise oversikten over organisasjonens klimagassutslipp (GHG-utslipp), som en integrert del av en overordnet klimastrategi. Et klimaregnskap er et viktig verktøy i arbeidet med å identifisere konkrete tiltak for å redusere sitt energiforbruk og tilhørende GHG-utslipp. Denne årlige rapporten gjør organisasjonen i stand til å måle nøkkeltall og dermed evaluere seg selv over tid.

Rapporten omfatter hele driften til SpareBank 1 Nord-Norge.

Informasjonen som benyttes i et klimaregnskap stammer både fra eksterne og interne kilder, og blir omregnet til tonn CO₂-ekvivalenter. Analysen er basert på den internasjonale standarden "A Corporate Accounting and Reporting Standard", som er utviklet av "the Greenhouse Gas Protocol Initiative" - GHG protokollen. Dette er den mest anvendte metoden verden over for å måle sine utslipp av klimagasser. ISO standard 14064-I er basert på denne.

Energi og klimaregnskap

Kategori	Forklaring	Forbruk	Enhet	Energi (MWh)	Utslipp (tCO ₂ e)	Utslipp (fordeling)
<i>Transport</i>				60.6	15.0	1.4%
Diesel (B5)		4 122.0	liter	41.7	10.5	1.0%
Bensin		1 981.0	liter	19.0	4.6	0.4%
Scope 1 total				60.6	15.0	1.4%
<i>Elektrisitet*</i>				7 508.4	420.5	39.3%
Elektrisitet Nordisk miks		7 508 418.0	kWh	7 508.4	420.5	39.3%
<i>Fjernvarme/kjøling Nordiske lok.</i>				220.2	6.2	0.6%
Fjernvarme Norsk miks		220 233.0	kWh	220.2	6.2	0.6%
Scope 2 total				7 728.7	426.7	39.9%
<i>Flyreiser</i>				-	523.6	48.9%
Fly kontinentalt		253 759.0	pkm	-	22.6	2.1%
Fly interkontinentalt		351 913.0	pkm	-	35.7	3.3%
Fly nordisk		3 158 447.0	pkm	-	465.4	43.5%
<i>Forretningsreiser</i>				-	74.9	7.0%
Km-godtgj.bil(NO)		506 000.0	km	-	74.9	7.0%
<i>Avfall</i>				-	29.8	2.8%
Restavfall,forbrenning		57 470.0	kg	-	28.8	2.7%
Papir,gjenvinning		11 895.0	kg	-	0.4	-
Organisk,gjenvinning		13 684.0	kg	-	0.4	-
Spesialavfall	Planglass	1 800.0	kg	-	0.1	-
Farlig avfall,gjenvinning		106.0	kg	-	-	-
Scope 3 total				-	628.3	58.7%
Total				7 789.3	1 070.0	100.0%
*Alternativ beregning utslipp fra el (Markedbasert metode)					2169.9	

Sparebank 1 Nord-Norge hadde i 2016 et totalt klimagassutslipp på 1070 tonn CO₂-ekvivalenter (tCO₂e). Dette er en reduksjon på 326,2 tCO₂e, tilsvarende 23,4%, sammenlignet med 2015. Klimagassutslippene fordeler seg i 2016 med 15 tCO₂e, 1,4%, til Scope 1, 427 tCO₂e, 40%, til Scope 2 og 628 tCO₂e, 59%, til Scope 3. Det har vært en reduksjon i Scope 2 og 3 fra 2015 til 2016, mens Scope 1 er likt.

Energiforbruk per areal er redusert med 26%, totalt energiforbruk er redusert med 26%, og det er reduksjoner i både utslipp per årsverk og per mill NOK omsetning.

Scope 1

Transport: Faktisk forbruk av fossilt brensel i selskapets kjøretøy (eiet, leiet, leaset). Bruk av diesel (B5) og bensin står i 2016 for utslipp tilsvarende 15 tCO₂e. Forbruket er fordelt fra samlede data for 2015 og 2016, og fordelt likt på de to årene. Utslippene er redusert med 58% fra 2014.

Fyringsolje: Bruk av lett fyringsolje til oppvarming i bygg. Sparebanken 1 Nord-Norge har ikke brukt fyringsolje i 2015 og 2016.

Scope 2

Elektrisitet: Målt forbruk av elektrisitet i egen-eide eller leide lokaler/bygg. Tabellen viser klimagassutslipp fra elektrisitet utregnet med den lokasjonsbaserte utslippsfaktoren Nordisk miks. Utslippene fra elektrisitetsbruk er redusert med 36% i forhold til 2015. Merk at utslippsfaktoren Nordisk miks er redusert med 12,5% siden 2015, noe som reflekterer at det er produsert strøm fra kilder med lavere klimagassutslipp (som vannkraft sammenlignet med gasskraft) i 2016 sammenlignet med året før.

Elektrisitet med en markedsbasert faktor er presentert under tabellene i denne rapporten. Ettersom selskapet ikke har kjøpt

opprinnelsesgarantier (OG) for sitt elektrisitetsforbruk i 2016 er faktoren Nordisk residualmiks brukt (Ref. RE-DISS, 2015). I 2016 var utslipp fra elektrisitetsforbruk 2170 tCO₂e ved bruk av markedsbasert faktor.

Den nye praksisen med å presentere utslippene fra elektrisitetsforbruk med to ulike utslippsfaktorer er videre forklart under Scope 2 i Metode og kilder.

Fjernvarme: Bruk av fjernvarme i eide/leide bygg. Totale utslipp fra fjernvarme er redusert med 72% og står i 2016 for 6,2 tCO₂e.

Scope 3

Flyreiser: Målt antall reiser per region. Utslipp fra flyreiser i 2016 tilsvarer 524 tCO₂e. Utslipp fra flyreiser er redusert med 15 % fra 2015 grunnet redusert reisevirksomhet.

Km.godtgjørelse: I 2016 er det gitt godtgjørelse for 506 000 km. Dette gir et utslipp på 75 tCO₂e, og er en reduksjon på 11,4% fra 2015.

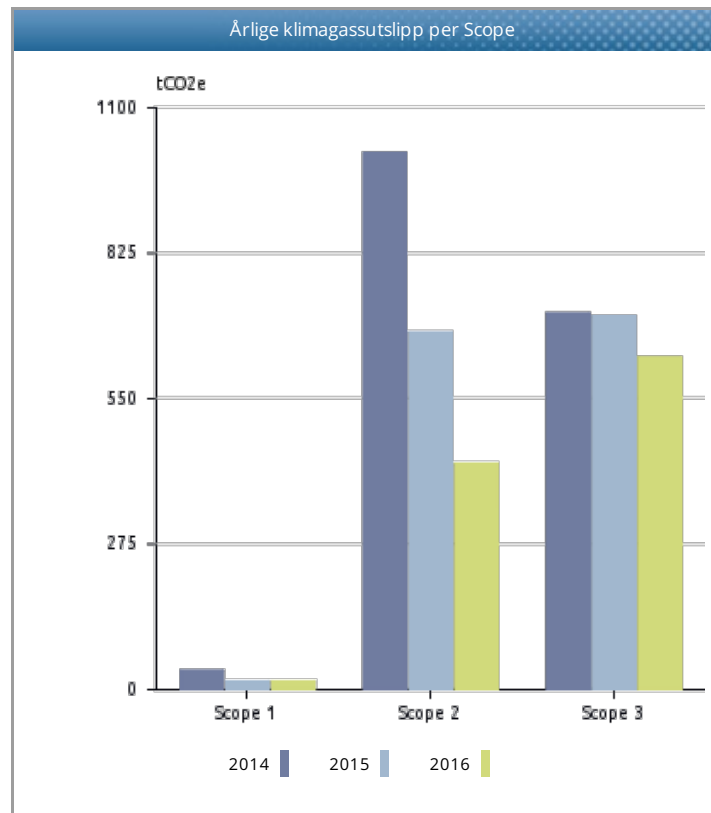
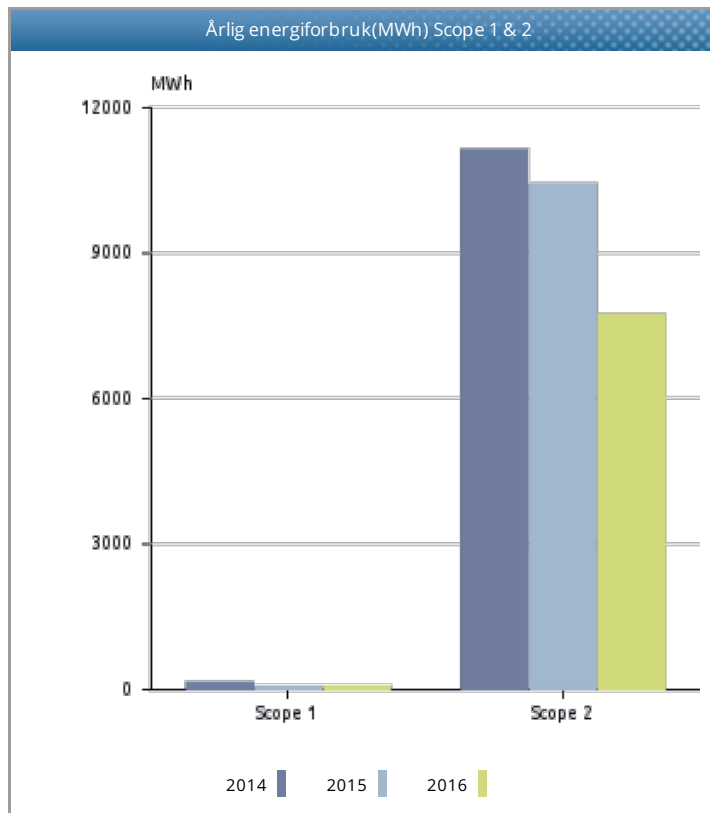
Avfall: Rapportert avfall i kg fordelt på ulike avfallsfraksjoner, samt behandlingsmetode (resirkulert, energigjenvunnet, deponert). Avfallstillene som er inkludert for Sparebank 1 Nord-Norge (helt tilbake til 2010) er fra hovedkontoret i Tromsø. Avfall står for et utslipp på 30 tCO₂e i 2016, og utgjør 3% av totale klimagassutslipp. Utslippene er nesten triplet siden 2015. Den store økningen i mengde avfall kommer av at banken foretok en opprydding ved hovedkontoret i Tromsø i 2016, der det ble fjernet mye avfall. Utslipp knyttet til glass- og farlig avfall er på under 0,1 tCO₂. Dette er relativt lite og kun merket med en strek i tabellen.

Årsrapport - klimagassutslipp (tCO₂e)

Kategori	Forklaring	2014	2015	2016	% endring fra forrige år
<i>Stasjonær forbrenning</i>					-
Lett fyringsolje		13.9			-
<i>Transport</i>					-
Diesel (B5)		5.2	10.5	10.5	-%
Bensin		16.5	4.6	4.6	0.1%
Scope 1 Utslipp		35.7	15.0	15.0	-%
<i>Fjernvarme/kjøling Nordiske lok.</i>					-
Fjernvarme Norsk miks		22.6	22.0	6.2	-71.9%
<i>Elektrisitet*</i>					-
Elektrisitet Nordisk miks		992.2	653.1	420.5	-35.6%
Scope 2 Utslipp		1 014.8	675.1	426.7	-36.8%
<i>Flyreiser</i>					-
Fly kontinentalt		65.7	91.6	22.6	-75.3%
Fly interkontinentalt		13.7	17.1	35.7	108.1%
Fly nordisk		525.9	504.8	465.4	-7.8%
<i>Avfall</i>					-
Glass, gjenvinning		-	-		-
Farlig avfall, gjenvinning				-	-
Metall, gjenvinning		0.1	0.1		-100.0%
Organisk, gjenvinning		0.1	0.1	0.4	338.0%
Papir, gjenvinning		0.9	0.9	0.4	-56.8%
Spesialavfall	Planglass			0.1	100.0%
Restavfall, forbrenning		6.7	6.8	28.9	325.7%
EE-avfall, gjenvinning		0.1	0.1		-100.0%
<i>Forretningsreiser</i>					-
Km-godtgj.bil(NO)		98.1	84.6	74.9	-11.4%
Scope 3 Utslipp		711.2	706.0	628.3	-11.0%
Total		1 761.7	1 396.2	1 070.0	-23.4%
<i>Prosentvis endring</i>			-20.7%	-23.4%	
<i>*Alternativ beregning utslipp fra el (Markedbasert metode)</i>			2990.1	2169.9	
<i>Prosentvis endring</i>			-	-27.4%	

Nøkkeltall - Energi og klimaindikatorer

Navn	Enhet	2014	2015	2016	% endring fra forrige år
Sum kWh/m2		276.5	259.0	192.1	-25.9%
Totalt energiforbruk Scope 1+2 (MWh)		11 266.8	10 481.9	7 789.3	-25.7%
Totale utslipp(S1+S2+S3) (tCO2e)		1 761.7	1 396.2	1 070.0	-23.4%
Totale tCO2e/årsverk		2.8	2.3	2.0	-12.3%
Total tCO2e/omsetning		0.9	0.7	0.5	-26.9%
Årsverk		639.0	618.0	540.0	-12.6%

Metode og referanser

GHG-protokollen er utviklet av «World Resources Institute» (WRI) og «World Business Council for Sustainable Development» (WBCSD). Analysen i denne rapporten er utført iht. "A Corporate Accounting and Reporting Standard Revised edition", én av fire regnskapsstandarter under GHG-protokollen. Standarden omfatter følgende klimagasser, som omregnes til CO₂-ekvivalenter: CO₂, CH₄ (metan), N₂O (lystgass), SF₆, HFK og PFK gasser.

Denne analysen er basert på operasjonell kontroll aspektet, som dermed definerer hva som skal inngå i klimaregnskapet av en organisasjons driftsmidler, så vel som fordeling mellom de ulike scopene. I metoden skilles det mellom operasjonell kontroll og finansiell kontroll. Hvis operasjonell kontrollmetoden benyttes så inkluderes utslippskilder som organisasjonen fysisk kontrollerer, men ikke nødvendigvis eier. Man rapporterer dermed heller ikke over utslippskilder som man eier, men ikke har kontroll (f.eks. det er leietaker som rapporterer strømforbruket i scope 2, ikke utleier).

Klimaregnskapet er inndelt i tre nivåer (scopes) som består av både direkte og indirekte utslippskilder.

Scope 1 Obligatorisk rapportering inkluderer alle utslippskilder knyttet til driftsmidler der organisasjonen har operasjonell kontroll. Dette inkluderer all bruk av fossilt brensel for stasjonær bruk eller transportbehov (egeneide, leiede eller leasede kjøretøy, oljekjeler etc.). Videre inkluderes eventuelle direkte prosessutslipp (av de seks klimagassene).

Scope 2 Obligatorisk rapportering av indirekte utslipp knyttet til innkjøpt energi; elektrisitet eller fjernvarme/-kjøling. Dette gjelder f.eks. for bygg som man leier og ikke nødvendigvis eier. Utslippsfaktorene som benyttes i CEMAsys for elektrisitet er basert på nasjonale produksjonsmikser, historisk treårs rullerende gjennomsnitt (IEA Stat). Den nordiske miksfaktoren dekker produksjonen i Sverige, Finland, Norge og Danmark og reflekterer det felles nordiske markedsområdet (Nord Pool Spot). I forhold til utslippsfaktorer på fjernvarme benyttes enten faktisk produksjonsmikser basert på innhentet informasjon fra den enkelte produsent, eller gjennomsnittsmikser basert på IEA statistikk (se kildehenvisning).

I januar 2015 ble GHG Protokollens (2015) nye retningslinjer for beregning av utslipp fra elektrisitets-forbruk publisert. Her åpnes det for todelt rapportering av elektrisitetsforbruk.

I praksis betyr det at virksomheter som rapporterer sine klimagassutslipp skal synliggjøre både reelle klimagassutslipp som stammer fra produksjonen av elektrisitet, og de markedsbaserte utslippene knyttet til kjøp av opprinnelsesgarantier. Hensikten med denne endringen er på den ene siden å vise effekten av energieffektivisering og sparetiltak (fysisk), og på den annen siden å vise effekten av å inngå kjøp av fornybar elektrisitet gjennom opprinnelsesgaranti (marked). Dermed belyses effekten av samtlige tiltak som en virksomhet kan gjennomføre knyttet til forbruk av elektrisitet.

Fysisk perspektiv (lokasjonsbasert metode): Denne utslippsfaktoren er basert på faktiske utslipp knyttet til elektrisitetsproduksjon innenfor et spesifikt område. Innenfor dette området er det ulike energiprodusenter som benytter en mikser av energibærere, der de fossile energibærerne (kull, gass, olje) medfører direkte utslipp av klimagasser. Disse klimagassene reflekteres gjennom utslippsfaktoren og fordeles dermed til hver enkelt forbruker.

Markedsbasert perspektiv: Beregningen av utslippsfaktor baseres på om virksomheten velger å kjøpe opprinnelsesgarantier eller ikke. Ved kjøp av opprinnelsesgarantier dokumenterer leverandøren at kjøpt elektrisitet kommer fra kun fornybare kilder, som gir en utslippsfaktor på 0 gram CO₂e per kWh.

Elektrisitet som ikke er knyttet til opprinnelsesgarantier får en utslippsfaktor basert på produksjonen som er igjen etter at opprinnelsesgarantiene for fornybar andel er solgt. Dette kalles *residual mikser*, og er normalt signifikant høyere enn den lokasjonsbaserte faktoren.

Scope 3 Frivillig rapportering av indirekte utslipp knyttet til innkjøpte varer eller tjenester. Dette er utslipp som indirekte kan knyttes til organisasjonens aktiviteter, men som foregår utenfor deres kontroll (derav indirekte). Typisk scope 3 rapportering vil inkludere flyreiser, logistikk/transport av varer, avfall, forbruk av ulike råstoffer etc.

Generelt bør et klimaregnskap inkludere nok relevant informasjon slik at det kan brukes som beslutningsstøtteverktøy for virksomhetens ledelse. For å få til dette er det viktig å inkludere de elementer som har økonomisk relevans og tyngde, og som det er mulig å gjøre noe med.

Referanser:

DEFRA (2013). Environmental reporting guidelines: Including mandatory greenhouse gas emissions reporting guidance.

https://www.gov.uk/government/uploads/system/uploads/attachment_data/file/206392/pb13944-env-reporting-guidance.pdf

DEFRA (2014). 2014 guidelines to DEFRA/DECC's GHG conversion factor for company reporting (updated 19.11.2014). Produced by AEA for the Department of Energy and Climate Change (DECC) and the Department for Environment, Food, and Rural Affairs (DEFRA).

IEA (2016). CO2 emission from fuel combustion: Highlights (2016 edition). International Energy Agency (IEA), Paris.

IEA (2016). Electricity information (2016 edition). International Energy Agency (IEA), Paris.

IMO (2014). Reduction of GHG emissions from ships - Third IMO GHG Study 2014 (Final report). International Maritime Organisation, <http://www.iadc.org/wp-content/uploads/2014/02/MEPC-67-6-INF3-2014-Final-Report-complete.pdf>

IPCC (2014). IPCC fifth assessment report: Climate change 2013 (AR5 updated version November 2014). <http://www.ipcc.ch/report/ar5/>

OFV (2016). Bilstatistikk 2001-2016. Opplysningsrådet for Veitrafikken, <http://www.ofv.no/>

RE-DISS (2015). Reliable disclosure systems for Europe – Phase 2: European residual mixes.

SCB (2014). Fordon 2006-2013. Statistiska centralbyrån, www.scb.se

SimaPro (2014). Ecoinvent (3.version). SimaPro life cycle analysis version 8 (software).

WBCSD/WRI (2004). The greenhouse gas protocol. A corporate accounting and reporting standard (revised edition). World Business Council on Sustainable Development (WBCSD), Geneva, Switzerland /World Resource Institute (WRI), Washington DC, USA, 116 pp.

WBCSD/WRI (2011). Corporate value chain (Scope 3) accounting and reporting standard: Supplement to the GHG Protocol corporate accounting and reporting standard. World Business Council on Sustainable Development (WBCSD), Geneva, Switzerland /World Resource Institute (WRI), Washington DC, USA, 149 pp.

WBCSD/WRI (2015). GHG protocol Scope 2 guidance: An amendment to the GHG protocol corporate standard. World Business Council on Sustainable Development (WBCSD), Geneva, Switzerland /World Resource Institute (WRI), Washington DC, USA, 117 pp.

Wintergreen, J. & Delaney, T. (2009). ISO 14064: International standard for GHG emissions inventories and verification (2009 review). Raleigh, NC: 16th Annual International Emissions Inventory Conference.